

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije
Mostar**

INFORMACIJA

o aktivnostima u postupku izdavanja Energetske dozvole za izgradnju fotonaponske elektrane „EPHZHB 1“ od privrednog društva Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar

Mostar, septembar 2023.

Informacija

o aktivnostima u postupku izdavanja Energetske dozvole za izgradnju fotonaponske elektrane „EPHZHB 1“ od privrednog društva Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar

Uvod:

Informacija ima cilj da informiše i upozna Vladu Federacije Bosne i Hercegovine o aktivnostima koje provodi privredno društvo Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar u postupku pribavljanja potrebitih dozvola za realizaciju projekta izgradnje fotonaponske elektrane „EPHZHB 1“, koja se planira graditi na lokaciji Privredno-poslovna zona Hodovo, Općina Stolac.

FNE „EPHZHB 1“ je lokacijski smješten na parcelama označenima kao k.č. 1/203 k.o. Pješivac, površine 258.844 m², k.č 2/3 k.o. Crnici, površine 383.646 m² i k.č. 827/55 k.o. Trijebanj površine 1.366.544 m², Općina Stolac. Teren na kojem se planira graditi predmetni elektroenergetski objekt je relativno ravan, što je u svakom slučaju povoljno s aspekta maksimizacije proizvodnje same elektrane.

Utvrđene su pogodnosti lokacije u smislu povoljne orijentacije, priključka na elektroprenosnu mrežu i saobraćajnog pristupa. Razmatrani koncept izgradnje FNE „EPHZHB 1“ uvažio je raspoložive resurse lokacije, elektroenergetsku i putnu infrastrukturu i savremeni način izvedbe FNE velikih snaga, tzv. *utility-scale PVPP*.

Kod planiranja fotonaponske elektrane moramo paziti da moduli nisu osjenčani, odnosno da su osjenčani što kraće vremensko razdoblje. Zasjenjenja imaju velik utjecaj na proizvodnju električne energije iz fotonaponskog sistema. Čak i djelomično zasjenjenje dijela modula značajno utječe na cjelokupnu izlaznu snagu polja. Zasjenjenja utječu na efikasan rad sistema, pa je potrebno fotonaponsko polje smjestiti na pažljivo odabranu lokaciju, pazeći da eventualno zasjenjenje utječe samo na jedan niz.

Kod izgradnje predmetne solarne elektrane se predviđa postavljanje 286.140 fotonaponskih modula pojedinačne snage 650 Wp, što bi značilo ukupnu instalaciju 185.991 kWp. Snaga elektrane će biti dakle 186 MWp na DC (istosmjernoj) strani pretvarača. Paneli se postavljaju na stolove od po 2 panela. Nazivni napon DC strane je 1.500 V. Na AC (izmjeničnoj) strani pretvarača je snaga 5.000 kVA (kW) – pojedinačno. Ukupno se predviđa instalacija 32 pretvarača. Ukupna snaga pretvarača je 160.000 kVA (kW). Izlazna snaga fotonaponske elektrane je 150 MW. To je snaga koja se plasira u visokonaponsku mrežu. Središte transformacije u FNE je pretvaračko–transformatorska jedinica. Ovo pretvaračko-transformatorsko sredjenaponsko/niskonaponsko (SN/NN) postrojenje predstavlja točku gdje se vrši dvostruka pretvorba, pretvorba DC u AC i pretvorba NN AC na SN AC. Naponski nivo niskonaponske AC strane je 690 V. Naponski nivo sredjenaponske AC strane je 33.000 V. Transformator je uzlaznog *step-up* tipa 690/33.000 V. Snaga transformatora je 5.000 kVA (32 jedinice). Transformator je povezan na SN postrojenja CV i CCV tipa.

Sredjenaponski razvod je 33 kV. SN kabel dalje je vezan na postrojenje VN/SN gdje je predviđena i priključno mjerna tačka na 220 kV prenosnu mrežu.

Zemljište na kojem se planira graditi elektrana je u vlasništvu Javnog preduzeća „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar, a pored toga je privredno društvo nositelj koncesijskog prava na izgradnju i korištenje fotonaponske elektrane.

Razvoj sunčane elektrane FNE „EPHZHB 1“ na lokaciji Privredno-poslovna zona Hodovo, Općina Stolac bit će od općeg značaja kako za lokalnu tako i za regionalnu zajednicu, kako u smislu proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora uz smanjenu emisiju stakleničkih gasova tako i u financijskom smislu. Pored prihoda koje će ostvarivati FNE „EPHZHB 1“, ostvarilo bi se i smanjenje emisija CO₂ u iznosu većem od 205.000 tona u odnosu na elektrane koje za proizvodnju električne energije koriste kruta goriva. Također, ovim konceptom ostvarile bi se i uštede na emisijama polutanata SO₂, NO_x i čvrstih čestica. Javno poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar će izvršiti plaćanje doprinosa po osnovi pogodnosti lokacije i uređenja gradskog građevinskog zemljišta (‘‘renta’’ gradu Stocu). Razvoj projekta ove vrste i veličine od kapitalne je važnosti za Općinu Stolac.

Realizovane aktivnosti:

- Projekt FNE „EPHZHB 1“ je uvršten u Program javnih investicija Federacije Bosne i Hercegovine 2023. - 2025. godina, Federalno ministarstvo financija, oktobar 2022;
- Koncesija za obavljanje elektroprivredne djelatnosti proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije izgradnjom elektroenergetskog objekta fotonaponska elektrana „EPHZHB 1“, Hodovo, Stolac; broj: 01-1-02-2006/23 od 25.7.2023. izdata od Vlade HNK;
- Uslovi za priključak FNE „EPHZHB 1“ na prenosnu mrežu, broj: 03-860-19/2023 od 21.7.2023. izdati od Elektroprenos - Elektroprijenos BiH a.d. Banja Luka;
- Potvrda kojom se potvrđuje da je Elaborat tehničkog rješenja priključka SE EPHZHB 1 u skladu sa zahtjevima definisanim Projektnim zadatkom broj: 06-257-1/23 od 13.2.2023. i Zapisnikom Revizijske komisije broj: 06-463-1/23 od 3.4.2023, broj potvrde: 06-1019-1/23 od 3.7.2023. godine, izdata od Neovisnog operatora sistema BiH;
- Rješenje kojim se izdaje urbanistička saglasnost investitoru Javnom preduzeću „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar za zahvat u prostoru – izgradnja fotonaponske elektrane FNE „EPHZHB 1“ i transformatorske stanice TS 220/33 kV „Stolac“, broj: UP1-03-19-2-1546/22 od 20.3.2023. godine izdato od Federalnog ministarstva prostornog uređenja;
- Okolišno dopuštenje za izgradnju FNE „EPHZHB 1“, broj: UP-I-10-05-19-484-1/22 od 10.10.2022. izdato od Ministarstva trgovine, turizma i zaštite okoliša, HNK;
- Obavještenje da se lokacija fotonaponske elektrane nalazi izvan sumnjivo opasnih površina, broj: DPA/04-36-13-1164-1/22 od 25.10.2022. izdata od Centra za uklanjanje mina u BiH;

- Stručno mišljenje Zavoda za zaštitu spomenika, broj: 07-36-4-4846-3/22 od 9.8.2022. izdato od Federalnog ministarstva kulture i sporta;
- Saglasnost na lokaciju Fotonaponske elektrane „EPHZHB 1“ 150 MW, broj: 02-BF-1411-2798 od 1.8.2023. izdata od privrednog društva za proizvodnju i transport gasa BH-GAS;
- Rješenje o davanju saglasnosti Zavoda za zaštitu kulturno-istorijske baštine broj: 23-01-02-215/22 od 20.7.2022., Hercegovačko-neretvanskog kantona;
- Saglasnost kojom se potvrđuje da ne postoji infrastruktura BH Telecom-a na lokaciji za izvođenje radova na izgradnji objekta FNE „EPHZHB 1“, broj: 13-160-64058-2/22 (2167) od 27.6.2022. izdata od BH Telecom d.d. Sarajevo.

Aktivnosti u toku:

- Završetak izrade glavnog projekta FNE „EPHZHB 1“;
- Završetak izrade glavnog projekta TS 220/33 kV Stolac;
- Izrada glavnog projekta priključnog 2x220 kV dalekovoda za TS 220/33 kV Stolac;
- Izrada potrebne dokumentacije koja se predaje uz Zahtjev za odobrenje za građenje FMPU;
- Pregovori s komercijalnim bankama;
- Konkurs za odabir konzultanta na projektu;
- Izdavanje energetske dozvole.

Planovi za naredno razdoblje:

1. Pribavljanje energetske dozvole;
2. Pribavljanje građevinske dozvole;
3. Zaključivanje ugovora o priključku s Elektroprenos-Elektroprijenos BiH a.d. Banja Luka;
4. Zaključivanje ugovora o izvođenju radova za izvođenje građevinskih radova;
5. Zaključivanje ugovora o isporuci opreme;
6. Postizanje dogovora s komercijalnim bankama o financiranju projekta FNE „EPHZHB 1“.

A. Status projekta izgradnje fotonaponske elektrane „EPHZHB 1“

U postupku pribavljanja građevinske dozvole za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih elektroenergetskih objekata, investitori trebaju ishodovati Energetsku dozvolu. Energetska dozvola je upravni akt koji izdaje Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije investitoru u postupku dobivanja potrebnih dozvola za izgradnju proizvodnog elektroenergetskog objekta.

Privredno društvo Javno preduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar, postupilo je po članu 16. Uredbe, dostavilo svu traženu dokumentaciju u originalu ili ovjerenoj kopiji koja nije starija od 60 dana. Podnosilac zahtjeva je između ostalog dostavio i sljedeću dokumentaciju:

- Zemljišnoknjižni uložak broj: 634, k.o. Trijebanj;
- Zemljišnoknjižni uložak broj: 443, k.o. Crnići;
- Zemljišnoknjižni uložak broj: 269, k.o. Pješivac;
- Rješenje kojim se izdaje urbanistička saglasnost investitoru JP Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne d.d. Mostar za zahvat u prostoru – izgradnja fotonaponske elektrane FNE „EPHZHB 1“ i transformatorske stanice TS 220/33 kV „Stolac“, broj: UP1-03-19-2-1546/22 od 20.3.2023. godine izdato od Federalnog ministarstva prostornog uređenja;
- Načelna saglasnost za priključenje fotonaponske elektrane FNE „EPHZHB 1“, broj: 03-860-3/2023 od 27.1.2023.godine, izdata od Elektroprenos - Elektroprijenos BiH a.d. Banja Luka;
- Uslovi za priključak korisnika na prenosnu mrežu, broj: 03-860-19/2023 od 21.7.2023. godine izdati od Elektroprenos - Elektroprijenos BiH a.d. Banja Luka.

Po odredbama člana 78. st. (3) i (6) Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 66/13, 94/15, 54/19, 01/22 i 61/22), člana 170. Zakona o električnoj energiji Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 60/23) i člana 23. stava (2) Uredbe o postupku, kriterijima, formi i sadržaju zahtjeva za izdavanje energetske dozvole za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih proizvodnih postrojenja ("Službene novine Federacije BiH", broj: 27/14) propisano je da za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih proizvodnih elektroenergetskih objekta koji su iz nadležnosti Federacije BiH i čija je instalisana snaga jednaka ili veća od 30 MW, Energetsku dozvolu izdaje Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine.

Bitno je napomenuti da je Državna regulatorna komisija za električnu energiju (DERK) na sjednici održanoj 18.05.2022. godine je donijela Odluku o odobrenju ukidanja maksimalno moguće snage prihvata iz neupravljivih izvora električne energije, broj: 05-28-13-123-3/22, u elektroenergetski sistem Bosne i Hercegovine sa stanovišta mogućnosti regulacije sistema.

B. Prijedlog zaključka

Postupajući po odredbama člana 78. st. (3) i (6) Zakona o električnoj energiji u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 66/13, 94/15, 54/19, 1/22 i 61/22), člana 170. Zakona o električnoj energiji Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 60/23) i člana 23. stav (2) Uredbe o postupku, kriterijima, formi i sadržaju zahtjeva za izdavanje energetske dozvole za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih proizvodnih postrojenja ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/14), Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, da bi pripremio nacrt Energetske dozvole i provelo javnu raspravu, treba da pribavi prethodnu saglasnost na postupak izdavanja Energetske dozvole za izgradnju fotonaponske elektrane „EPHZHB 1“ od Vlade Federacije BiH i Parlamenta Federacije BiH. Imajući u vidu sve gore iznešeno, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, predlaže Vladi Federacije BiH i Parlamentu Federacije BiH, da usvoji Informaciju o

aktivnostima u postupku izdavanja Energetske dozvole za izgradnju fotonaponske elektrane „EPHZHB 1“, privrednog društva Javnog poduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ dioničko društvo Mostar sa Prijedlogom zaključaka.